

LIIKENNE 12

Valtakunnallinen
liikennejärjestelmä-
suunnitelma

LIIKENNE- JA
VIESTINTÄMINISTERIÖ

Liikenne 12 - suunnitelma ja sen päivitysprosessi

Liikenneneuvos Kaisa Kuukasjärvi

Mitä päivitykseltä on lupa odottaa?

- Voimassa oleva Liikenne 12 –suunnitelma toimii päivityksen pohjana
- Tietopohjan kehittämiseen ja tietopohjaiseen päätöksentekoon tähtäävää prosessia kehitetään edelleen
- Toimenpideohjelmaa valmistellaan vaikutuslähtöisesti tavoitteiden pohjalta
- Liikennejärjestelmässä tapahtuneiden muutosten aiheuttamat muutostarpeet huomioidaan
- Vuorovaikutus on tarkemmin kohdistettua, oikea-aikaista ja täsmällistä
- Viestintää tehdään oikea-aikaisesti ja informatiivisesti
- Yhteensovittua muihin käynnissä oleviin prosesseihin tehdään aktiivisesti

Liikenne 12 -suunnitelman päivitys alkaa

Asiantuntijatieto

Asiakastarpeet ja -palaute

Liikennejärjestelmäanalyysi
ja tilannekuva

Ennakointi- ja tulevaisuustyö

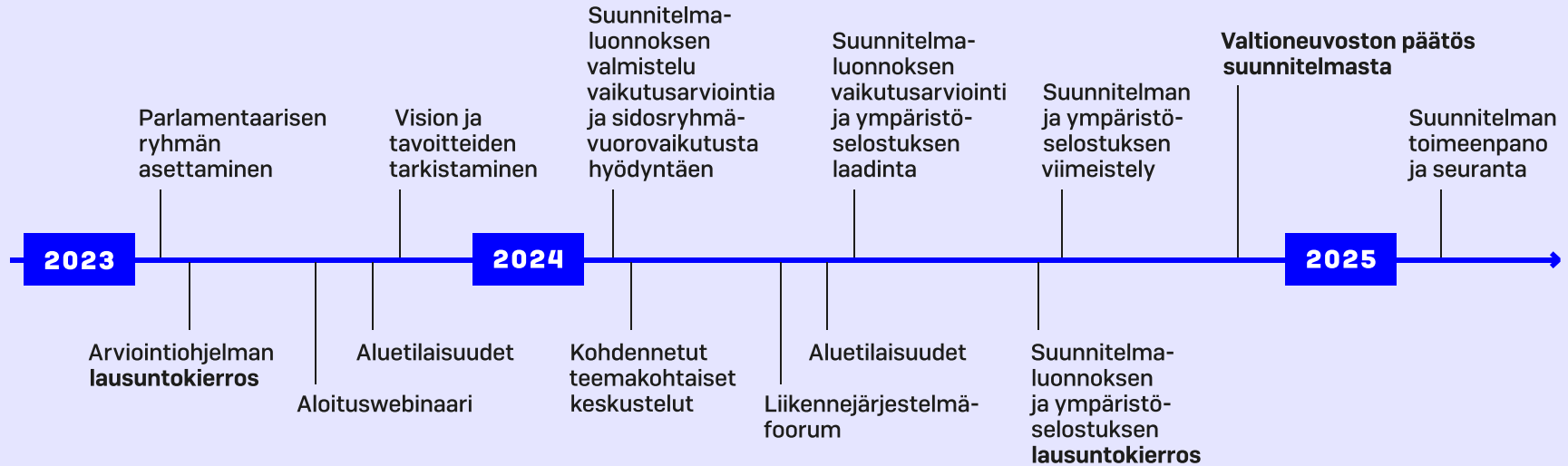
Voimassa olevan
suunnitelman seurantatieto

Vaikutusarviointi

**Ministeriö vastaa
valmistelusta,
ministeri johtaa
valmistelua**

**Parlamentaarinen
työryhmä tukee**

Liikenne 12 -suunnitelman valmisteluvaiheet ja vaikuttamisen paikat

Vuorovaikutus

Kaksi lausuntokierrosta:

- Syys-lokakuu 2023 arviointiohjelma
- Lokakuu 2024 suunnitelmaluonnos ja ympäristöselostus

Aluekeskustelut syksyllä 2023 ja keväällä 2024 (etänä)

Teematyöpajoja tammi-helmikuussa 2024 (lähtökohtaisesti läsnä)

- Liikennepalveluiden digitalisaatio
- Liikenteen infran tulevaisuus
- Toimintaympäristön muutokset, ilmastotavoitteet ja kansainvälinen saavutettavuus, huoltovarmuus yms.
- Elinkeinoelämän tarpeet
- Lentoliikenne
- Kävely ja pyöräily

Kaksi valtakunnallista tilaisuutta:

- Syyskuu 2023
- Maaliskuu 2024 (Liikennejärjestelmäfoorum, läsnä)

Lisäksi hyödynnetään olemassa olevia vuorovaikutustapoja, kuten työryhmiä, foorumeita, pooleja, yhteiskokouksia, alueellisia Ij-työryhmiä, neuvottelukuntia yms. tapoamia.

Yhteensovitus muihin prosesseihin, päätöksiin, strategioihin ja sopimuksiin

Poikkileikkaavat kokonaisuudet

Mm. talousarviovalmistelu, huoltovarmuutta koskevat selvitykset, liikenteen rahoituksen ja verotuksen kokonaisuudistus, Ilmasto- ja energiastrategia, Keskipitkän aikavälin ilmastosuunnitelma

Valtakunnalliset strategiat

Mm. kaupunkistrategiat, metsästrategiat yms.

Liikenne 12 -suunnitelma

Hallinnonalan vastuulla olevat työt

Mm. Kävelyn ja pyöräilyn edistämishjelma, Liikenneturvallisuusstrategia, Lentoliikennestrategia, hankeyhtiövalmistelu, henkilöjunaliikenteen kehittämistyö, esteettömyysvision toimeenpano

Sopimukset, päätökset ja ohjelmat

Mm. valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet, aluekehittämispäätös, Maankäytön, asumisen ja liikenteen (MAL) sopimukset, äkillisen rakennemuutoksen toimenpidesuunnitelmat

Mitä seuraavaksi?

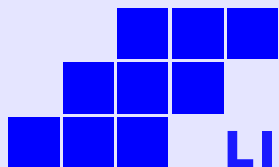
- **Arviointiohjelman** lausuntokierros 15.9. -15.10.2023
- **Aluetilaisuudet** 2.-10.10.2023
- **Parlamentaarinen työryhmä** perustetaan todennäköisesti lokakuun aikana
- **Vision ja tavoitteiden** päivitystarpeiden arviointi loppuvuoden aikana
- Liikennejärjestelmän **tilannekuvan** muodostaminen
- **Yhteisiä** keskusteluja ja ymmärryksen lisäämistä

Kiitos!

Liikenne12.lvm@gov.fi

LIIKENNE 12

Valtakunnallinen
liikennejärjestelmä-
suunnitelma

LIIKENNE- JA
VIESTINTÄMINISTERIÖ

Vision ja tavoitteiden käsittely

Johtava erityisasiantuntija Maria Torttila

Vision ja tavoitteiden valmistelu

Voimassa olevan Liikenne 12 – suunnitelman visio

(Visio liikennejärjestelmän kehittämiseksi vuoteen 2050 – kestävä ja saavutettava Suomi)

- Vuonna 2050 Suomen liikennejärjestelmä on kestävä, tarjoten päästöttömän multimodaalisen liikkumisen alhaisilla kustannuksilla.
- Suomi on maailmanlaajuinen liikenteen solmukohta ja edelläkävijä liikenteen palveluiden ja teknologioiden kehittämisessä.
- Liikenneala luo kestävästä kasvusta ja turvallisuudesta, ja järjestelmä on saavutettava ja tyydyttävä kaikille käyttäjille korkealla liikenneturvallisuuksella.
- Kaupungeissa ja niiden välillä käytetään kestäviä kulkutapoja, joukkoliikenne on vahva, ja etätyö on yleistä.
- Henkilöautoilu ja tavarankuljetukset ovat siirtyneet vähäpäästöisiin ajoneuvoihin, ja kansainvälinen liikenne toimii tehokkaasti ja tukee alueiden kehittämistä.
- Digitalisaatio on tehostanut liikenteen toimintaa kaikissa liikennemuodoissa.

Voimassa olevan Liikenne 12 – suunnitelman tavoitteet

Saavutettavuus

Liikennejärjestelmä takaa koko Suomen saavutettavuuden ja vastaa elinkeinojen, työssäkäynnin ja asumisen tarpeisiin.

Kestävyys

Ihmisten mahdollisuudet valita kestävämpiä liikkumismuotoja paranevat - erityisesti kaupunkiseuduilla.

Tehokkuus

Liikennejärjestelmän yhteiskuntataloudellinen tehokkuus paranee.

Tavoitteet ovat rinnakkaisia ja kaikki pyrkivät hillitsemään ilmastonmuutosta

L12 –suunnitelman tavoitteiden toteutumisen seurantamittaristo

Saavutettavuus ja
toimivuus

Kestävyys ja
ympäristövaikutukset

Yhteiskuntataloudellinen
tehokkuus

Liikenneturvallisuus

Kustannustason nousu haastaa liikennejärjestelmän kehitystä

Saavutettavuus ja toimivuus

Saavutettavuus on pysynyt melko hyvällä tasolla. Henkilöautoliikenteen matka-ajat huomattavasti joukkoliikennettä nopeampia. Pääteiden päällysteiden kunto heikentynyt, mikä vaikuttaa liikkumiseen, mutta pääosin liikkuminen on sujuvaa päätieverkolla. Kaukojunaliikenteen täsmällisyydessä on ollut haasteita, muun junaliikenteen täsmällisyys hyvällä tasolla. Kustannustason nousun odotetaan heikentävän verkon kuntoa ja siten saavutettavuutta, etenkin pääväyläverkon ulkopuolella. Viestintäyhteyksien saatavuus on hyvä, paikoittaisia puutteita esiintyy.

Kestävyys ja ympäristövaikutukset

Kestävyys on kehittynyt osittain tavoitteiden mukaisesti. Joukkoliikenteen matkustajamäärät ovat alkaneet palautua pandemiasta ja vaihtoehtoisten käyttövoimien osuus henkilöautoista on nopeassa kasvussa. Kokonaisliikennesuorite on pienessä laskussa. Siirtymä kestäviin kulkutapoihin ei ole edistynyt toivotulla tavalla eikä liikenteen CO₂-päästöissä ole juurikaan laskua.

Yhteiskuntataloudellinen tehokkuus

Yhteiskuntataloudellinen tehokkuus on heikentynyt erityisesti kustannustason noususta johtuen. Korjausvelka on kasvussa maanteiden ja rautateiden pääväylillä ja laskussa meriväylillä. Korjausvelan vähentäminen edellyttää lisäpanostuksia perusväylänpidon rahoitukseen. Joukkoliikenteen kustannustehokkuus on heikentynyt pandemian vaikutusten ja kustannustason nousun myötä, mikä lisää tarvetta joukkoliikenteen rahoitukselle.

Liikenneturvallisuus

Liikenneturvallisuuden tila on pysynyt hyvällä tasolla lento- ja meriliikenteessä. Junaliikenteen turvallisuustilanne on normaalilla tasolla. Tieliikenteen turvallisuustilanne parani vuonna 2022, mutta yleisesti tieliikenteen turvallisuudessa on edelleen kehitettävää.

Voimassa olevaa muuta tavoitteistoa

Laki liikennejärjestelmästä ja maanteistä:

Liikennejärjestelmäsuunnittelun tavoitteena on edistää **toimivaa, turvallista ja kestävä** liikennejärjestelmää

Yhteiskunnalliset vaikuttavuustavoitteet (määritelty keväällä 2023):

1. Digitalisaatio ja datatalous ovat luoneet kestävä kasvua sekä vahvistaneet luottamusyhteiskuntaa.
2. Tulevaisuuden liikennejärjestelmä on rakentunut tietopohjaisesti ja kestävästi.
3. Tietopohjaiset liikenteen palvelut ovat tehokkaita ja vastaavat asiakkaiden tarpeisiin.
4. Digitaaliset yhteydet ja liikennejärjestelmä ovat parantaneet Suomen kilpailukykyä sekä kansainvälistä saavutettavuutta.

Ennakointityö

- Ennakointityö tukee Liikenne 12 -suunnitelman valmistelua (työpajat)
- Tavoitteena yhteisen ymmärryksen syventäminen toimintaympäristön muutosten vaikutuksista tulevaisuuden liikennejärjestelmään
- Tarkasteltuja muutostekijöitä mm. poliittiset, ympäristölliset, taloudelliset ja teknologiset

Nostoja työpajoista:

- Uusi talousajattelu
- Liikkumistarpeet
- Teknologian hyödyntäminen
- Liikenteen energialähteet
- Eriarvoistuminen

Etenemisvaihtoehdot tavoitteiden osalta

Säilytetään olemassa olevat tavoitteet sellaisenaan

Etuna parempi voimassa olevan suunnitelman ja sen arvioinnin hyödyntämismahdollisuus

Ei anna eväitä toimenpiteiden priorisointiin tai suunnitelman strategisuuden kasvattamiseen

Pitkäjänteisyys säilyy

Säilytetään olemassa olevat tavoitteet sellaisenaan ja priorisoidaan niitä tai niiden merkittävimpiä toivottuja vaikutuksia

Voidaan hyödyntää paremmin edellisen suunnittelukierroksen vaikutusten arviointitietoa

Mahdollisuus priorisoida toimenpiteitä nykyistä paremmin

Hyödynnetään tunnistettuja vaikutusalueita

Pitkäjänteisyys säilyy osin

Muokataan tavoitteita

Olisiko huomioitava paremmin *turvallisuus*, *toimintavarmuus*?

Mikäli tavoitteita ei priorisoida, toimenpideohjelma laajenee entisestään

Muokataan tavoitteita ja pyritään priorisoimaan niitä

Jos hyödynnetään tunnistettuja vaikutusalueita, pitkäjänteisyys on mahdollista säilyttää

Reagoi muuttuneeseen toimintaympäristöön

Kiitos!

Liikenne12.lvm@gov.fi

